VŠMU
Filmová a televízna fakulta

POSUDOK ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Téma: Habilitačná práca - súbor audiovizuálnych diel: Cenzorka, dokumentárny film, 2021, réžia: Peter Kerekes, 93min. Žltá, krátky animovaný film pre dospelých,2017, réžia: Ivana Šebestová, 7 min. Biela na bielej, dokumentárny film 2020, réžia: Viera Čákanyová, 74 min. Sneh, animovaný film, 2013, réžia: Ivana Šebestová, 19 min.
Typ záverečnej práce: Habilitačná práca
Autor: Mgr. art. Tobiáš Potočný, ArtD.
Oponent: doc. Ing. Ladislav Dedík, ArtD.

P.č.	Kritériá hodnotenia záverečnej práce
1.	**Písomné hodnotenie** S Mgr. art. Tobiášom Potočným, ArtD. som v minulosti nespolupracoval na spoločných filmových projektoch. O to zaujímavejšie pre mňa bolo sledovať jeho doterajšiu tvorivú kariéru zvukového majstra a zvukového dizajnéra prostredníctvom diel predložených k habilitačnému konaniu. Predložený súbor predstavuje výber štyroch výrazných audiovizuálnych diel rôzneho druhu a poetiky, v ktorých uchádzač realizoval zvukovú zložku v plnom autorskom podiele. Ide o dva dlhometrážne dokumentárne filmy a dve animované diela pre dospelého diváka, čo umožňuje posúdiť jeho tvorivú schopnosť pracovať so zvukom v rozdielnych dramaturgických, technologických a žánrových podmienkach. Podľa predloženého spisu možno konštatovať, že Tobiáš Potočný dlhodobo pôsobí ako tvorca filmového zvuku, pedagóg a odborník v oblasti zvukovej skladby. Jeho filmografia obsahuje viacero významných diel slovenskej a medzinárodnej audiovizuálnej tvorby, ktoré boli uvedené a ocenené na domácich aj zahraničných festivaloch. Zároveň sa systematicky venuje pedagogickej činnosti na FTF VŠMU, kde pôsobí v Ateliéri zvukovej skladby a podieľa sa na formovaní ďalšej generácie tvorcov filmového zvuku. Vo filme Biela na bielej režisérky Viery Čákanyovej realizoval Tobiáš Potočný zvukovú postprodukciu a finálny mix. Film sa odohráva prevažne v prostredí polárnej stanice a je do veľkej miery založený na osobnej výpovedi autorky, pozorovaní priestoru, ruchoch a zvukovej atmosfére izolovaného miesta. Práve v takomto type filmu má zvuk zásadnú významotvornú funkciu, pretože nefunguje iba ako technický záznam reality, ale ako nositeľ psychologického priestoru, samoty a napätia. Potočný sa musel vysporiadať s náročnými podmienkami materiálu, ktorý vznikal v špecifickom prostredí a často v dokumentárne otvorenej situácii. Citlivo pracuje aj so zvukovou prítomnosťou dronu, ktorý je pre obraz atraktívnym nástrojom, ale pre zvukára predstavuje výraznú technologickú aj dramaturgickú výzvu. Zvuková stopa filmu dokáže podporiť drsnú atmosféru ľadovej krajiny, rozbúreného mora aj vnútornú osamelosť protagonistky. Zaujímavé je aj to, ako zvuk pomáha divákovi vnímať zmenu prostredia pri spomienkach na civilizáciu bez toho, aby sa narušila základná skúsenosť izolácie hlavnej postavy. V stredometrážnom animovanom filme Sneh režisérky Ivany Šebestovej možno sledovať Potočného skoršiu prácu so zvukovou dramaturgiou. V tomto diele vytvára viacero odlišných zvukových prostredí – od civilnejších atmosfér kaviarne a námestia až po expresívne zvukové obrazy snežnej búrky a nehostinného horského priestoru. Jeho práca vhodne dopĺňa hudobnú stopu skupiny Longital a nerozbíja výtvarnú poetiku animovaného filmu. Naopak, pomáha ju dramatizovať a emocionálne rozvíjať. Zaujímavé je využitie zvukových metafor, napríklad pri výbuchu sopky, kde zvuk nepracuje len ilustratívne, ale vytvára asociáciu nebezpečenstva a vnútorného napätia. Potočného prístup k zvuku tu nie je iba technickým doplnkom animácie, ale aktívnou súčasťou rozprávania.

V krátkom animovanom filme Žltá, taktiež v réžii Ivany Šebestovej, realizoval Tobiáš Potočný zvukový dizajn vo výrazne štylizovanom autorskom diele. Film je postavený na výtvarnej, hudobnej a rytmickej expresivite a vyžaduje presné napojenie zvukovej zložky na obrazovú a hudobnú skladbu. Zvukový dizajn plynulo podporuje prechody medzi prostrediami a psychickými stavmi postavy. Už v úvodnej časti filmu, kde sa romantizovaná atmosféra pláže postupne mení na znepokojivejší obraz nočnej mory, zvuk presne pomáha vytvoriť dramatický zlom. V tomto filme sa podarilo spojiť výrazné autorské vstupy animácie, hudby a zvukového dizajnu do kompaktného celku. Potočného prínos spočíva najmä v schopnosti rešpektovať výtvarný koncept filmu a zároveň ho zvukovo rozšíriť.

Film Cenzorka režiséra Petra Kerekesa sa odohráva v nehostinnom prostredí väzenia pre tehotné matky. V tomto diele má zvuk mimoriadne dôležitú funkciu, keďže film nie je výrazne opretý o hudobnú podporu a jeho atmosféru vo veľkej miere vytvára práve ruchová a priestorová zložka. Zvuk tu nie je iba záznamom dialógov a prostredia, ale podieľa sa na budovaní stiesnenosti, fyzickej uzavretosti a emocionálneho tlaku. Výpovede postáv pred dozorkyňou nie sú vnímané ako izolovaný synchrón, pretože sú stále obklopené atmosférou väznice. Ruchy sú prítomné ako súčasť priestoru a často zvýrazňujú skľučujúce ticho prázdnych ciel, chodieb a chladného inštitucionálneho prostredia. Mimoriadne účinné sú aj dramaturgické zvukové kontrasty, napríklad prechod od pokojnejších záberov matiek k plaču novorodencov, ktorý mení emocionálny význam celej situácie. V tomto filme zvuk výrazne prispieva k autentickosti a sile prostredia.

Predložený súbor diel ukazuje Tobiáša Potočného ako tvorcu, ktorý rozumie filmovému zvuku nielen ako technickej disciplíne, ale aj ako dramaturgickému a významotvornému nástroju. V dokumentárnych filmoch pracuje so zvukom ako s prostriedkom reality, priestoru a psychologickej atmosféry. V animovaných dielach naopak dokáže vytvárať štylizované zvukové prostredia, ktoré podporujú obrazovú metaforu, rytmus a emocionálny oblúk diela. V oboch prípadoch je jeho práca citlivá k režijnému zámeru a nenahrádza ostatné zložky filmu, ale rozvíja ich.

Na základe predloženého dokladového spisu, posúdenia habilitačnej práce a vzhliadnutých diel konštatujem, že Mgr. art. Tobiáš Potočný, ArtD. preukazuje vysokú odbornú, umeleckú a pedagogickú úroveň v oblasti filmového zvuku a zvukového dizajnu. Jeho tvorba je súčasťou významných audiovizuálnych diel, ktoré presiahli domáci kontext, a jeho pedagogická činnosť potvrdzuje schopnosť odovzdávať odborné skúsenosti ďalším generáciám tvorcov.

Odporúčam, aby bol Mgr. art. Tobiášovi Potočnému, ArtD. udelený umelecko-pedagogický titul docent v odbore habilitačného a inauguračného konania Filmové umenie a multimédiá.

Otázky k obhajobe
Ako sa podľa vás mení úloha zvukového dizajnéra v období, keď do filmovej postprodukcie vstupujú nástroje umelej inteligencie?
Kde vidíte hranicu medzi technickou obnovou alebo čistením zvuku a tvorivým autorským zásahom do významu audiovizuálneho diela?
V čom je pre vás zásadne odlišná práca so zvukom pri dokumentárnom filme a pri animovanom filme?

Záverečnú prácu hodnotím: **P - Prospel(a)**

Bratislava 20.05.2026 Podpis: _____